

Mandela takkaði Norðurlondum

JAN MÜLLER

Hóast Norðurlond eru fá og smá í heimshopi, so eiga norðbúgar nokur virði, sum eisini umheimurin av og á heystar ágóðan av. Ein týðandi partur av norðurlandsku vælferðar-samfeløgum er ein góð útbúgvingarskipan, sum aftur er grundarlagið undir einum upplýstum fólki. Okkara rættarskensla, sosiala medvit, virðing og áhugi fyri øðrum fólki og tjóðum og teirra trupulleikum er nettup eitt úrslit av eini góðari útbúgvingarskipan.

Tað var so eisini júst hetta, sum kom til sjónar, tá tey svørtu í Suðurafrika bóðu umheimin um hjálpið at vinna á teirri mannafiggindaligu og rasistisku apartheidskipanini. Tað var tá tað veruliga ástóð, at stjórnmálar í Noregi, Svøríki, Danmark og Finlandi, rættu til størsta felagsskapinum hjá teimum svørtu, ANC eina hjálpanði hond. Harvið lögdu Norðurlond lunnar undir til útviklingi, sum við Mandela og De Clerk á odda forðaði fyri einum borgarastríði millum svørt og hvít og sum beindi Suðurafrika á eina demokratiska kós.

Tað var við hesum í huganum, at suðrafrikanski forsetin Nelson Mandela fyrri skjótt einum mánað síðani vitjaði Norðurlond. Hann vildi fegin takka fyrri tann so týðandi stuðulin frá norðbúgvum, ein stuðul, sum í veruleikanum var við til at tryggja friðin og rættvísið.

Norðbúgar eiga eisini at vera ernir av, at tað vóru nettup teir, sum vóru í fremstu røð, tá tað galt um at vinna á apartheidstýrinum í Suðurafrika. Hetta varð gjørt á ymsan hátt: við beinleiðis peningaligum stuðuli, við at hysa

burturvístum svørtum leiðarum og ANC-fólki og við at standa á odda fyrri sanktiónum - boykotti - av hvíta apartheidstýrinum.

Hóast tað í Føroyum vóru kreftir, her serstakliga høggravendar politiskar kreftir, sum royndu at seta kílir í sanktiónspolitikkin, sum nettup okkara norðurlands grannar stóðu á odda fyrri, so eydnadist tað kortini eftir tógvið stríð at fáa Føroya lögting at samtykkja boykott. Tá avtomaði vóru eisini vit føroyingar, um enn ikki heil hjartaðir - tí longu ígongdsetta virksemd í suðrafrikanska hjálandinum Namibia varð undantikið - við til at stuðla stríðnum hjá ANC og øðrum í Suðurafrika móti apartheidstýrinum.

Tá nú Nelson Mandela vitjaði Danmark fyrri at siga tókki fyrri hjálpin, so er greitt, at henda tókki eisini var ætlað teimum mongu í Føroyum, sum í orð og tal striddust fyrri sök teirra svörtu við eitt nú at vísa á týðningin av boykotti. Her er m.a. vert at vísa á arbeiðið hjá „Norðrønt Dagsverk“, ið eisini føroyingar vórðu ein partur av, umframt stóðuna hjá táverandi lögmanni og ymsum tingmonnum.

Hóast kreftir her á landi royndu og eisini settu kílir í, so var kortini stuðulin frá okkara norðurlands brøðrum so mikið stórur og avgerandi, at hann gav frælsisfylkingini í Suðurafrika við Oliver Tambo og Nelson Mandela á odda styrki og mátt til at fremja sína friðaligu kollvelting.

Sosialurin var til steðgar, tá Nelson Mandela vitjaði danska hovudsstaðin - fyrri at minnast fortíðina og til tess at lita inn í framtíðina.

Ronnie Thomassen, lesandi á RUC:

Mandela hevur eisini ein boðskap til føroyingar

- Kjarnan í boðskapinum hjá Mandela er, at tú kanst ikki bota um órættvísið við nýggjum órættvísi. Tú kann bota um órættvísi við at fyrigeva - ikki við-urkenna órættvísi, sum hevur verið men fyrigeva fyrri tað órættvísi og hyggja framfyrri sigur Ronnie Thomassen í sambandi við at suðrafrikanskki forsetin herfyri vitjaði í Danmark.

Hann heldur, Mandela eisini ein boðskap til okkum heima í Føroyum. - Líka mikið, hvussu betent politiska veðurlagið var í Føroyum í 80-unum, so haldi eg, at vit kundu lært av Suðurafrika við at jarða tær gjáir, sum vórðu grívnar tá og komi víðari

JAN MÜLLER

- Tað er ein stórur heiður fyrri Danmark og fyrri øll lond, at Mandela vitjar og takkar fyrri stuðulin. Sum eg meti tað, so er Mandela ein av teimum mongu føroyingum, sum lesa í Danmark, ið við stórum áhuga fylgdi vitjan Mandela í Danmark. Ronnie Thomassen, sum lesur á Roskilde Universitetscenter, og sum eitt skifti herfyri arbeiddi á Sjóntarv Føroya, hevur stóran áhuga fyrri samfelagsviðurskiftum og hann hevur eisini sínar

til at fara á eina takkarferð, tá eigur man at kenna seg væl sigur Ronnie Thomassen, sum bert var ein av teimum mongu føroyingum, sum lesa í Danmark, ið við stórum áhuga fylgdi vitjan Mandela í Danmark.

Ronnie Thomassen, sum lesur á Roskilde Universitetscenter, og sum eitt skifti herfyri arbeiddi á Sjóntarv Føroya, hevur stóran áhuga fyrri samfelagsviðurskiftum og hann hevur eisini sínar

avgjörður meiningar um júst Mandela og tað hann hevur havt at týða fyrri gongdina í Suðurafrika.

- Í sínum lívi hevur Mandela víst, at hevnd fyrri ó-

Ronnie Thomassen, sum lesur á Roskilde Universitetscenter heldur, at Nelson Mandela eisini hevur ein boðskap at bera okkum føroyingum

rættvísi er ikki tann rétta leiðin at ganga, men fyrigiving fyrri órættvísi er tað, sum kann forða fyrri, at órættvísi hendir aftur. Tað, sum Mandela hevur gjørt fyrri ikki bert tey litu men fyrri allar suðrafrikanamar, er einki minni enn fantastiskt, tí hann hevur við sínum politikki tryggjað, at svørt og hvít kunnu liva í sama samfelag síð um síð við javnbjóðis rættindum. Mandela forðaði fyrri, at eitt blóðbæð hendi í Suðurafrika, tá tey hvítu lótu landið frá sær. Um tað ikki var fyrri honum, so endaði galið. Allar fyrirtreytir vórðu fyrri, at tað skuldi enda galið, men tað gjørdi tað ikki, og tað er eina og aleina orsakað av, at Mandela var og er tann persónur, sum hann er - og tí hann forði tann politikk, ið hann gjørdi. Eg gevi eisini Mandela ein stóran part av heiðurinum fyrri tí sannleikakommisiún, sum varð sett, og sum snúði seg um hetta, at tú vil hava sannleikan fram men tekur samtiðis ta avgerð, at tú vil ikki revsa. Tú vil hyggja framfyrri, men fyrri at kunna fara inn í framtíðina við góðum treysti, so mást tú eisini kenna fortíðina. Og tað var hetta sannleikakommisiúnin stóð fyrri.

Ronnie Thomassen heldur, at júst henda sannroynd er ein týðandi partur av grundarlagnum fyrri, at Suðurafrika í dag kann útvikla seg til eitt harmoniskt